

zoldering. Zijn papieren staken er tussen de stijlen en gebinten van het dak!"

Deze is de man, wiens naam tans door de hoofdstad der Transvaal gedragen wordt!

31. EEN ONVERSCHROKKEN JAGER (1).

1. Er is veel in dit boek van jachtpartijen verteld. Ik hoop, echter, dat mijn lezers lust hebben, om nog wat „jacht stories" te lezen, eer zij dit boekje eindigen. Ik wil ze uit de mond van overleden President Kruger enige mooie verhalen geven.

2. Kort voor zijn dood vertelden de grote man 'n paar treffende avonturen uit zijn leven aan enige zijner vrienden. Ze zijn in een boek opgenomen, waaruit ik 'n paar stukken, wat vereenvoudigd, overneem.

3. „Ik was met mijn zwager, N. Theunissen, op een jachttocht. Ik moet vooraf zeggen, dat wij een afspraak gemaakt hadden. Ieder zou het recht hebben de ander 'n flink pak slaag te geven, als hij door onvoorzichtigheid of lafhartigheid 'n gekwetst stuk wild liet vrij komen. Mijn geweer was die dag ongelukkig niet in orde. Zo moest ik een ander tweeloopsgeweer meenemen. De loop van dit geweer nu was in het midden doorgezaagd en ik moest dus heel goed schieten om mijn wild te doden. Een neushoorn bijvoorbeeld moest ik juist daar treffen, waar zijn vel het dunst was, anders zou dit geweer niet veel uitrichten. Dit wist ik heel goed.

4. „Wij kregen drie neushoorns, een bul en twee koeien — de zogenaamde ‚witharnoster', een van de kwaaieste soort in 't zicht. Ik vroeg Theunissen de

twee kocien te volgen, terwijl ik eerst de bul zou trachten te doden. Ik joeg toen voorbij de bul en sprong van mijn paard om te schieten. Hij kwam omtrent tien treden van mij voorbij en ik had het geluk hem dood te schieten.

5. „Daarna ging ik Theunissen helpen. Hij schoot juist voor de tweede maal toen ik bij hem kwam. De koe, waarop hij schoot, bleef staan. Ik zag de tweede koe weglopen en reed haar achterna.

6. „Toen ik mijn maat voorbij ging, riep hij mij toe, dat ik voorzichtig moest zijn. Ik moest niet uit mijn zadel gaan, zei hij, want het beest was zeer boos en kon heel hard lopen.

7. „Ik sloeg echter geen acht op zijn woorden, maar sprong weer van mijn paard en liep schuins voorbij de renoster.

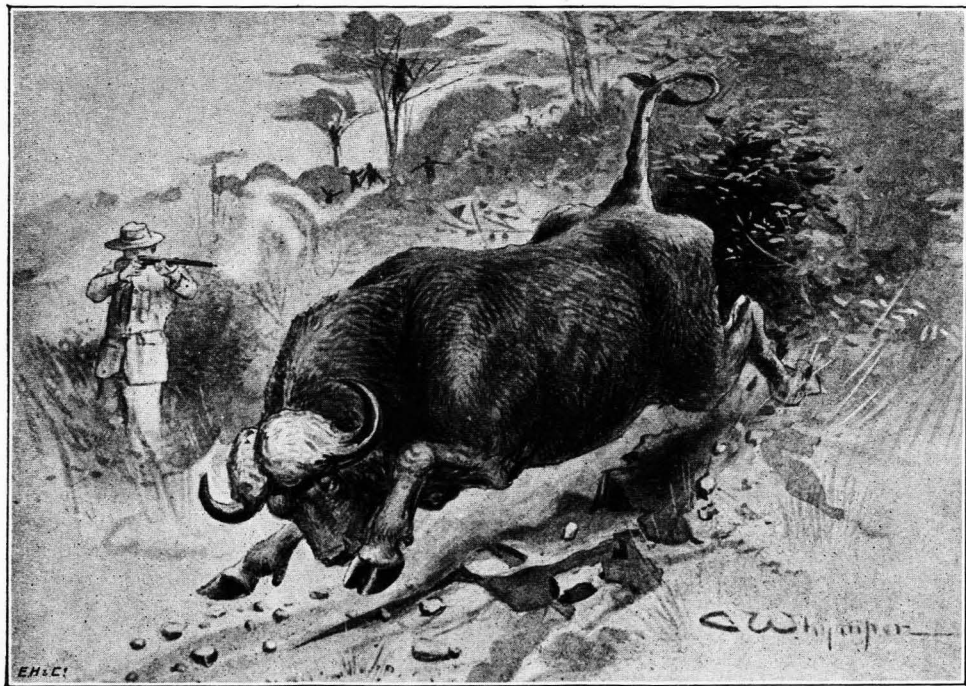
„Zodra hij mij zag, pijnigde hij op mij af.

„Ik schoot — doch het dopje van mijn geweer weigerde. Voor 'n tweede schot was er geen tijd. Het dier was te dicht bij mij.

8. „Ik keerde mij om en ging op de vlucht. Daar raakte mijn voet aan de haakdoornbosjes vast — en ik viel voorover. Het beest was nu ook al op mij.

9. „De eerste stoot met zijn gevaarlike hoorn ging juist over mijn rug en met zijn neus duwde hij mij plat op de grond. Hij wou mij zo vertrappen. Ik draaide mij echter onder het beest om en schoot hem met de andere loop van onder door het blad. Ik trof hem juist in 't hart. Het dier sprong van mij af en viel dood neer.

10. „Mijn zwager kwam nu op het toneel, sprong van zijn paard en liep zo hard hij kon naar mij. Hij dacht dat het schot per ongeluk was afgegaan en mij gedood had.

EEN AFRIKAANSE BUFFEL.

11. „Toen hij naderkwam en mij zag opstaan, liep hij op mij af- en nam mij goed onder zijn sjambok!

„Ik was immers onvoorzichtig geweest en had tegen zijn orders in gehandeld.”

32. EEN ONVERSCHROKKEN JAGER (II).

1. „Een zeer onaangename ontmoeting had ik,” zegt President Kruger verder in zijn boek, „met een buffel. Het was in het distrikt Waterberg, waar ik met mijn zwager Theunissen op jacht ging.”

2. „Hij had een buffelkoe gekwetst, die schuil zocht in een doornbos. Daar ik het dier niet te paard kon volgen, volgde ik het te voet en van nabij. Ik wilde zeker zijn haar niet uit 't oog te verliezen. Plotseling stormde zij op mij los.

3. „Ik wou haar schieten, doch mijn vuursteengeweer weigerde! Ik trachtte mij toen door de vlucht te redden. Het had echter veel geregend en juist achter mij was er een grote poel modder en water, waarin ik viel. De buffel tuimelde er ook in. Mijn geweer lag ook in 't water en was dus van geen nut voor mij. De koe stootte naar mij, doch een van haar hoorns bleef in de wal vastzitten.

4. „Toen greep ik de andere hoorn en trachtte de kop van 't dier onder water te houden. Ik wilde het beest smoren. Het ging echter zeer moeilijk, want de hoorn was glibberig. Ik moest beide handen gebruiken en alle krachten inspannen om mijn doel te bereiken.

5. „Mijn krachten raakten ten slotte uitgeput. Zo liet ik de éne hand los, om mijn jachtmes te grijpen

en de buffel daarmee te doden. Mijn andere hand was echter te zwak om het dier vast te houden. Het rukte zich los en richtte zich op.

6. Gelukkig was de koc bijna gesmoord en haar ogen waren ook zo vol modder, dat zij mij niet zien kon. Ik sprong toen weg en verborg mij achter een bosje. De buffel liep een andere richting uit. Toen het dier verdwenen was, ging ik mijn geweer uit de poel halen. Ik zag er verschrikkelijk uit, bedekt met modder en slijk."

7. „Het gevaarlijkste ogenblik op mijn jachten was echter het volgende :

„Adriaan van Rensburg en ik waren op zekere dag in het veld om olifanten te schieten. Toen wij de eerste troep zagen, was van Rensburg een eind achter. Ik kon niet op hem wachten.

8. „Schuin voor de olifanten sprong ik af. Een hunner had mij reeds gezien en liep zo snel hij kon achter mij aan. Op dat ogenblik wist ik echter niet dat het dier reeds zo dicht bij mij was. Ik bevond mij in een bosje en zag het dier niet eer het op mij was.

9. „Ik wou toen op mijn paard springen, doch de takken van het bosje, door de olifant neergetrapt, sloegen mij tegen de grond. Mijn paard liet ik toen los en ik sprong dwars voorbij de olifant.

10. „Hij volgde mij onder groot geschreeuw en wilde mij met zijn snuit neervellen. Het werd een wedloop op leven en dood. Ten slotte, echter, won ik 'n weinig op hem. Ik was in elk geval buiten het bereik van zijn snuit.

11. „De Kaffers, die bij ons waren, stonden zo wat honderd treden verder toen de olifant mij aanviel. Ook zij gingen op de loop : zij vooruit, ik achter hen, en de woedende olifant weer achter mij aan.

12. „Ik kwam toen op de gedachte de Kaffer, die het zwakst liep, op te vangen. Dan kon ik hem even voorbij springen. Het dier zou dan op de Kaffer stormen en mij een kans geven om het van heel nabij te schieten. Mijn groot geweer (een vierponder) had ik nog bij mij. — Doch de olifant bleef staan, zo dat ik mijn plan niet kon uitvoeren.

13. „Van Rensburg joeg toen naar mij toe om mij te helpen, doch zijn paard trapte in een gat en tuimelde op de grond.

„Intussen had de olifant het hazepad gekozen.

14. „Toen nu Rensburg weer op de been kwam, liep ik weer in de richting, die de olifant genomen had. De olifantskoe, die mij gejaagd had, had een klein kalf. Ik rende het voorbij achter de moeder aan. Toen het kalf mij zag, ging het aan 't schreeuwen en liep op mij af.

15. „Ik sprong in een bosje, dat dichtbij stond, met het kalf achter mij aan. Zonder om te zien, liep ik het bosje door en wel in een andere richting als ik erin gegaan was. Toen kwam van Rensburg mij tegen met mijn paard. Hij riep mij toe: „Hier zijn tsetse-vliegen; wij moeten omdraaien.”

Maar ik antwoordde: „Nu ja, jaag dan maar uit, ik wil nog eerst die olifant schieten, die mij zo geplaagd heeft.”

16. „De koe was echter voor goed verdwenen. Toch gelukte het mij die dag twee van de troep olifanten te schieten eer ik naar huis keerde!”

17. Een lichaam en een wil van ijzer had die onverschrokken jager, niet waar? Daarbij had hij ook een vaderlandsliefde, die hem de bewondering der wereld bezorgde.

ENIGE OORSPRONKELIKE GEDICHTEN VOOR RECITATIE.

I

ONS „BABY“.

Niemand ziet ons baby groeien —
 Baby met het lachend oog.
 Zie hem met het katje stoeien;
 Kijk, hij werpt zijn pop omhoog!
 Baby kwam 'n jaar geleden,
 Stal elk hart (de kleine dief!);
 Daagliks geeft hij nieuwe reden
 Om te roepen: „Ach, hoe lief!“

Moeder zegt, hij groeit bij 't slapen,
 Als een bloempje, zoet en zacht.
 'k Ging eens kijken onder 't laken
 In de stilte van de nacht.
 Daar lag baby, met zijn beentjes
 Lief geslingerd in elkaar,
 Maar zijn beentjes, noch zijn teentjes
 Werden langer, noch zijn haar!

Toch groeit baby! — 't Is een wonder,
 Dat zijn zusje niet verstaat.
 Hij wordt groter en gezonder;
 Net nu loopt hij rond en praat.
 Ziet hoe lekker licht en eet hij,
 Zonder kommer, dag en nacht;
 Moeder zorgt voor hem, dat weet hij —
 God houdt over hem de wacht.

II

DE LANDMAN.

Van af de vroege morgenstond
Verdeelt de ploeg de klamme grond;
De landman stuurt met vaste hand
De sterke ossen over 't land.

Zij werken zwaar, zij werken door;
Het land vertoont nu voor op voor —
Gelijk de rimpels op de zee.
De vader weikt, de zoon helpt mee.

Dan komt de zaaier op zijn beurt;
Het zaad zakt in waar de aarde scheurt,
En voelt noch kou, noch winterwind —
Gelijk aan moeders borst het kind.

Zij doen een edel werk, o Heer!
Zie op hen steeds in liefde neer;
Gedenk de duizenden in nood,
Die op ze rekenen om brood.

Zo slaapt het zaad gerust en zacht,
Totdat de lieve zomer lacht,
En al wat slaapt weer wakker kust,
En regen geeft naar hartelust.

Dan glinstert overal het groen,
Herboren door de zonnezoen,
En uit de vore schiet het graan —
Zo vindt de landman zijn bestaan.

III

'T IS MORGEN VAKANTIE!

Hoort toch hoe razen de jongens daar buiten!

Wat is er gaande vandaag met die guiten?

Zij stoeien en schaatren,

Zij tuimlen en snaatren;

Zij hupp'len en gillen

En doen wat zij willen —

Hier rolt er een hoed en daar ginds vliegt 'n pet;

Ze knijpen elkaar bont en blauw voor de pret.

Hoort toch hoe woelen de meisjes daar binnen!

Meester weet zeker niet wat te beginnen.

Zij lachen en zingen,

Zij dansen en springen,

Zij schomm'len en zwaaien,

Zij wippen en draaien

Van kamer tot kamer, door voordeur en gang;

Vandaag zijn ze zeker voor meester niet bang!

Zegt me toch, kindren, wat moet het beduiden?

De school is op horens van al die geluiden:

Dat stoeien en schaatren,

Dat tuimlen en snaatren,

Dat lachen en zingen

Dat dansen en springen. —

't Is morgen vakantie, Meneer, weet je wel?

Dan storen we ons aan geen meester of bel!

Hoera, hiep hoera! want 't is morgen vakantie;

Dan hebben de meisjes en jongens 'n kansje

Om langer te slapen,
 Te geeuwen, te gapen,
 Om lekker te luieren
 En uit te gaan kuieren,
 Of binnen en buiten het ouderlik huis
 Zich goed te vermaken, — al blijven zij thuis!

MIJN OSSEWAGEN.

Ik heb je lief, mijn ossewagen,
 Mijn oude, trouwe, taaie vriend;
 Je hebt jou als 'n held gedragen
 En mij door dik en dun gediend.

Toen ik ging trouwen, lang geleden,
 Te Kaapstad aan de grote zee,
 Heb ik het eerst in jou gereden;
 Terug - - droeg je mijn vrouwtje mee.

Ik denk nog daagliks aan onz' tochten —
 Niet vier, of vijf, maar honderdmaal —
 De plaatsen, die we saam bezochten
 Van Caledon tot verre Vaal.

Ons eenzaam pad liep soms naar 't Noorden,
 Door Bokkeveld naar Roggeveld;
 Dan weer langs Gamka's dorre boorden,
 Door kaal Karoo en vale veld.

We deden Zwartberg's holle wanden
 Weergalmen bij de Cango Grot ;
 Te zwoegen door de zware zanden
 Om Kimberley was vaak ons lot.

We tartten duizende gevaren
 In Boesman-, Griqua-, Kafferland,
 Gelijk 'n bootje op de baren
 Door wil en wetenschap bemand.

Toen kwam de grote Trek — mijn wagen
 Werd toen geheiligd aan mijn hart :
 Het droeg mijn *al* die donkre dagen :
 Mijn vrouw, mijn kroost, mijn hoop, mijn smart.

Mijn Bijbel was ook in die wagen.
 Al las ik wel niet veel, ik wist,
 Dat ik mijn ossen minder slagen
 Moest geven -- om die wagenkist !

Mijn wagen diende ons tot woning --
 Voor huizen bouwen was geen kans! —
 En toen Selkats, de wrede koning,
 Ons aanviel, was het ons 'n schans.

De zware wagenwielen dreunden
 Als donder over Drakensberg ;
 De afgrond gaapte ; de ossen steunden -
 Het rilde mij door been en merg.

Daar lag Natal, met zilveren stromen
 Zich slingrend tussen golvend veld :
 Een lieflijk land om in te dromen
 Van zoete rust — niet van geweld !

We daalden langs de deining neder —
 Retief ging naar Dingaen vooruit —
 Mijn wagen kwam tot ruste weder
 Niet ver van Blauwkrans, bij 'n spruit.

Die spruit heet Moordspruit tans! — Mijn wagen,
 Die weet ervan.... *Ik* was op jacht.
 We waren doodgerust die dagen....
 De slimme Zoeloe kwam bij nacht.

Mijn God! ik dacht ik zou bezwijken
 Van wanhoop bij hetgeen ik zag:
 Mijn wagen stond gevuld met lijken,
 Toen ik er aankwam na de slag!

Ik heb ze bij die spruit begraven:
 Mijn lieve vrouw en kindren vier;
 Toen trachtte ik mijn wond te laven
 Met Zoeloebloed te Bloedrivier.

Die wraak was zoet — maar daar, bij Weenen,
 Vond ik geen vrede voor mijn hart;
 Zo trok ik o'er de bergen henen
 Geheel allenig met mijn smart.

Geen mens op aard om van te houden!
Geen vreugd in wat ik zag of deed!
Ik zocht vergeefs bij Nijlstroom's wouden
Een stille schuilplaats voor mijn leed.

Te veel had ik geliefd, verloren;
Begraven waren vrouw en kind;
Tot droefheid scheen ik uitverkoren —
Mijn wagen, echter, bleef mijn vrind.

Want één dag vond ik in die wagen
Mijn oude Bijbel in de kist.
Ik las er wenend in - mijn klagen
Verdween toen als 'n morgenmist!

Laat andren op hun huizen bogen,
Ik roem mijn wagen, oud en stuk,
Doch gans verheerlijkt in mijn ogen:
Het bracht mij leed — en groot geluk!

Ik heb je lief, mijn ossewagen,
Mijn oude, trouwe, taaie vriend;
Je hebt jou als 'n held gedragen
En mij door dik en dun gediend.

OEFENINGEN IN VERBAND MET DE LEESLESSSEN.

I. *Vaderlandsliefde.*

(Speloefening).

<i>vá-der-lands-lief-de</i>	<i>hár-te-wens</i>	<i>ge-kúst</i>
<i>rijk-ge-kleurd</i>	<i>úit-ge-breid</i>	<i>ge-vóed</i>
<i>óú-der-huis</i>	<i>dánk-baar-heid</i>	<i>ge-griefd</i>
<i>on-dánk-baar</i>	<i>weer-klinkt</i>	<i>ver-ácht</i>
<i>zón-nig-heid</i>	<i>ge-wiégd</i>	<i>vrúcht-baar</i>

(Woordverklaring).

rijkgekleurd : vol mooie kleuren.*hartewens* : hoogste wens.*dier* : dierbaar.*uitgebreid* : groot, ruim.*schuwen* : (iets) de rug toekeren.*honen* : bespotten.*omkranst* : omringd.*weerklinken* : een geluid herhalen.*gegriefd* : bedroefd.*hechten* : vast binden.

1. Gebruik ook de *Hollands-Engelse Woordelijst*, achter in het boek, om je het gedicht nog beter te doen verstaan.

2. Leer dan het gedicht van buiten.

2. 't Eerste Kerkje enz.

<i>op-mér-ke-lik</i>	<i>Hót-ten-tot-ten</i>	<i>ge-béur-de</i>
<i>ge-béur-te-nis-sen</i>	<i>wéi-ni-gen</i>	<i>spúl-le-tje</i>

<i>ma-tró-zen</i>	<i>ach-ter-ná</i>	<i>te-rúg-stor-men</i>
<i>gróot-pra-ter</i>	<i>on-ver-gé-te-li-ke</i>	<i>hêi-de-nen</i>
<i>Por-tu-gé-zen</i>	<i>nieuws-gie-ri-ge</i>	<i>be-vél-voer-der</i>
<i>ka-me-ráads</i>	<i>lánd-ge-noot</i>	<i>ef-fi-ciê-ren</i>

opmerkelijk : de moeite waard om opteletten.

over 't hoofd zien : voorbij zien.

voornamen personen : mensen van invloed of rang.

pochen : grootpraten.

uit het oog verliezen : vergeten.

achterna zetten : volgen.

wat hem scheelde : wat hem mankeerde.

verlegen : beschaamd.

monument : gedenksteen.

in 't spel : aan de gang.

diep bewogen : zeer aangedaan.

treffend : hartroerend.

baanbreker : voorste, voortrekker.

't nageslacht : de nakomelingen.

1. *Men zegt* :

Ik hoor nu ; ik hoorde gister.

Doc hetzelfde met :

bouwen, rennen, stormen, vermoorden, vertellen.

3. *Dona Leonor enz.*

<i>óm-ge-ko-men</i>	<i>te-léur-stel-ling</i>	<i>óp-te-schrij-ven</i>
<i>vré-sc-lik-ste</i>	<i>te-rúg-ge-gaan</i>	<i>sla-vín-nen</i>
<i>ge-lúk-ki-ger</i>	<i>el-lén-de-ling</i>	<i>hón-ge-rig</i>
<i>lánd-ge-no-ten</i>	<i>ver-móei-en-de</i>	<i>te-rúg-keer</i>
<i>óp-ge-wekt-ste</i>	<i>ver-síer-se-len</i>	<i>wan-hó-pig</i>

te pletter slaan : aan stuk slaan.
uitputting : zwakheid.
omkomen : vergaan, sterven.
zich gedragen : te handelen.
schipbreuk : strandlng van 'n schip.
de ziel van 't gezelschap : de vrolikste van allen.
aan boord zijn : op 't schip zijn.
voor de deur staan : te wachten.
men besloot : men maakte 'n plan.
hij gaf voor : hij hield zich alsof.
als een razende : als een die gek is.
icmand iets ontnemen : iets van hem afnemen.

1. *Men zegt :*

Ik sla nu ; ik sloeg gister.

Doc hetzelfde met :

komen, schrijven, stranden, lezen, verliezen.

2. *Schrijf het meervoud van :*

schip, boek, slaaf, kapitein, vaartuig, kind, mens, jaar,
 vis, dag, deur, maand, droefheid, ziel, reis.

4. *Nog een schipbreuk.*

mi-nú-ten	ver-móei-cn-de	na-tu-rél-len
ver-drón-ken	be-zwé-ken	ón-ge-zón-de
ver-líc-ten	ver-lích-ting	óp-daag-de
in-land-se	lót-ge-val-len	ge-ráam-ten

stict op een rif : kwam met een rots in aanraking.
het voorstel viel door : het plan werd opgegeven.
bereikten 't strand : kwamen aan wal.
te kwader ure : ongelukkig.
afgestemd : afgekeurd.
inlandse stammen : volkeren in de binnenlanden.
het bleek spoedig : het werd gauw duidelijk.
bezwijken : sterven.
gebrek lijden : behoefte hebben aan kost.
dat gaf verlichting : dat deed ze beter voelen.
zich aansluiten bij : samen gaan met.
zich voorstellen : een gedachte vormen over.
een zeil kwam in 't zicht : een schip werd gezien.
opdagen : aankomen.

1. Schrijf op en leer uit 't hoofd :

Ik ben.	Ben ik ?
Je of jij, bent.	Ben je of jij ?
Hij, zij of het, is.	Is hij, zij of het ?
Wij of we, zijn.	Zijn wij of we ?
Jullie zijn.	Zijn jullie ?
Zij of ze, zijn.	Zijn zij of ze ?

5. *Een schaduw van wat er komen zou.*

spréek-woord	géest-drift	pro-fé-tie-se
toé-ge-past	pléch-tig-heid	ver-gá-de-ring
en-gel-se	ge-hé-sen	pro-kla-má-tie
ver-rích-ten	be-krách-tig-de	an-nek-sá-tie
óm-stre-ken	Né-der-lan-ders	wér-ke-lik-heid

plaats vinden : gebeuren.
onwetend : zonder 't te weten.
op iets toepassen : van iets zeggen.
in handen hebben : in bezit hebben.
zich vestigen : (ergens) gaan wonen.
de baai aandoen : bij de baai aangaan.
op te doen : te krijgen.
cerzucht : dorst naar roem.
zich bevinden : te zijn.
gaande maken : opwekken.
met grote plechtigheid : met veel vertoon.
de vlag werd gehesen : de vlag werd opgetrokken.

1. *Men zegt :*

ik zeg nu, ik *zeide* gister, ik *heb* dikwijls *gezegd*.

Doe hetzelfde met :

vinden, vestigen, zeilen, doen, ankeren, stichten, ver-
richten, vinden.

2. *Men zegt :*

laat, later, laatst.

Doe hetzelfde met :

lang, ver, kort, groot.

6. *De Haarlem.*

ge-rín-ge	zuid-óos-te-wind
ge-schíc-de-nis	di-rek-téu-ren
be-mán-ning	hán-del-sta-ti-on
áan-ge-legd	maat-schap-pij
on-der-né-ming	wáar-ge-no-men
bin-nen-zeil-de	ver-spréid-den

een geringe gebeurtenis : 'n kleine zaak.

schijnbare toevallen : gebeurtenissen, die op 't oog zonder 'n doel plaats vinden.

uit iets voortvloeiën : van iets komen.

aan de Kaap vertoefde : bij de Kaap bleef.

een lastige gast : 'n hinderlike bezoeker.

een uitvoerig verslag : een lang verhaal.

voor iets pleiten : ten gunste van iets praten.

na verloop van jaren : na enige jaren.

1. *Leg duidelijk uit waarom men een D of T, of DD of TT in de volgende wkw.en schrijft :*

strandde, behoorde, voortgevloeid, gehecht, vloeide, aangelegd, teruggebracht, pleitten, uitgerust, wilde, vertoefde.

2. *Wanneer zegt men GIJ, wanneer U, en wanneer in de regel JIJ ?*

7. *Slavehandelaars enz.*

prij-zens-wáar-dig	zé-ven-tien-de
ge-méngd	ín-boor-lin-gen
mé-de-men-sen	voor-dé-li-ge
be-schré-ven	óp-per-hoofd
ver-rúil-den	mén-se-ë-ters
slá-ve-han-de-laars	mar-chéer-den
tó-ver-dok-ters	tó-ve-naars

valt niet te ontkennen : moet gezegd worden.

van slaven voorzien : slaven te geven.

prijzenswaardig : te prijzen.

voor 'n bagatel : bijna voor niet.

de haren te berge te doen rijzen : de haren te doen opstaan (van schrik enz.).

op winst belust : verlangend naar geld.
op prijs stellen : veel (van hem) denken.
niemand daagde op : niemand kwam.
op de handen dragen : hoogachten.

1. *Schrijf een korte zin als antwoord op elk der volgende vragen :*

Wat is een matroos ?
 Wat is een slaaf ?
 Wat zijn inboorlingen ?
 Wat is een borg ?
 Wat zijn „de wilden” ?
 Wat is een vijand ?

8. *De Toverdokter.*

hóofd-stuk	tréu-ri-ge	ha-ge-dís
vré-sc-li-ke	ge-schíed-schrij-ver	ge-róos-terd
á-ke-li-ge	ver-róc-ren	af-schú-we-li-ke
ver-schíl-len-de	on-ge-lúk-ki-ge	paaí-bóe-lie
bín-nens-monds	pré-ve-lend	vóor-ge-wen-de

dank zij die toverdokters : omdat die tov. er zijn.
als 'n Romeinse : kalm, bedaard, als een romeinse vrouw.

iemand dwarsbomen : iemand in de weg staan.

te martelen : te pijnigen.

onpartijdige geschiedschrijver : een schrijver van geschiedenis, die de waarheid vertelt en niet met een of andere partij dweept.

geroosterd : gebrand als op 'n rooster.

hekswerk : het werk van een heks, of toverkol.

1. *Men zegt :*

<i>ik</i> lees	<i>wij</i> lezen	<i>ik</i> las	<i>wij</i> lazen
<i>hij</i> leest	<i>zij</i> lezen	<i>hij</i> las	<i>zij</i> lazen

Doe evenzo met :

staan, vinden, doen, breken, dwarsbomen, zullen, geloven, grijpen, zeggen, sterven, scheuren, werpen, pijnigen, verroeren, kunnen, maken.

9. *De hottentotsgod.*

on-schúl-di-ge	hó-ren-tjes
kin-der-ách-ti-ge	te-gen-wóor-dig-heid
rónd-reis-de	térg-geest
Hót-ten-tots-god	ver-rúk-king

lezenswaardig : de moeite waard om gelezen te worden.

op 't toncel komen : verschijnen.

te land komen : aankomen.

trachtte : probeerde.

als dankoffer : aan (hun) God gegeven uit dankbaarheid.

hij deed alsof : hij handelde alsof.

van verrukking : van grote vreugde.

vast : zeker.

1. *Schrijf op en leer van buiten :*

Ik heb	Wij of we hebben
Je of jij hebt	Jullie of jelui hebben of hebt
Hij heeft	Zij of ze hebben.

2. *Schrijf op het enkelvoud van :*

reizen, diertjes, vleugels, horentjes, mannen, bewoners, schapen.

10. *Wilde dieren aan de Kaap.*

mé-nig-te	groén-te-tuin	ri-nó-ce-ros
tél-ken-ma-le	páar-de-rui-ters	réi-zi-gers
áf-schrik-ken	bij-vóor-beeld	áf-tui-mel-de
é-nigs-zins	dóod-ge-scho-ten	hól-der-de-ból-der

een denkkeeld vormen : een gedachte krijgen.

massa's wild : hopen wild.

een rol spelen : een werk doen.

afschrikken : bang maken ; weggagen.

zich vermaken : plezier hebben.

een ondiër : een monster.

1. *Schrijf zinnen waarin één of meer der volgende woorden of uitdrukkingen voorkomen :*

gedachte ; wilde dieren ; van allerlei aard ; gevaarlike leeuwen ; 's nachts ; bezoeken ; zich vermaken ; op reis ; niet minder dan ; aan de beurt ; bang ; in volle vaart ; omhoog ; van alle kanten.

11. *Uit van Reenen's journaal.*

pas-sa-giërs	géel-ach-tig	óp-per-hoofd
eks-pe-dí-tie	slág-tan-den	schíp-breu-ke-lin-gen
áan-ge-te-kend	blád-zij-den	ón-ver-wachts
dág-boe-ken	Káf-fer-stam-men	ach-ter-vólg-de

afgestamd waren : afkomstig waren.

vierhonderd zielen : 400 mensen.

geroerd zijn : aangedaan zijn.

uit de voeten maken : wegglopen.

in een oogwenk : in een ogenblik.

hun reisgenoot : iemand die met ze reisde.

1. *Schrijf in zinnen wat er in 't hoofdstuk gezegd wordt van :*

De Grosvenor — twaalf boeren — dagboeken — de Hambona's — Kamboosa — Prins — Tjaart v. d. Walt.

2 *Men zegt :*

Dikwijls heb ik hem gezien,
of „ heb ik iets gezien.

Doe zo met :

uitrichten, ondernemen, aantekenen, schrijven, horen, eren.

12. *Lc Vaillant op reis.*

a-von-tú ren	be-zwáar-lik	on-ge-dúl-dig
ont-kén-nen	ó-li-fant	wél-dra
lé-ven-di-ger	ach-ter-ná	ver-schrikt
te-ge-líj-ker-tíjd	léid-de	schúil-plaats

in onze zuidhoek : in Zuid-Afrika.

avonturen : ontmoetingen.

valt niet te ontkennen : is de waarheid.

op 't spoor afgaand : 't spoor volgend.

mijn oog werd getroffen : ik zag iets.

wij hielden raad : wij maakten plannen.

als 't ware : zo te zeggen.

in 't oor fluisteren : zachtjes zeggen.

een schot lossen : schieten.

1. *Leg uit waarom men een D of T, of DD of TT, of DT in de volgende werkwoorden heeft :*

landde, schrijft, reisde, leidde, fluisterde, draaide, mikte, verschrikt, vluchtten, loste, wordt, maakte.

2. *Een Fransman komt uit Frankrijk. — Van welk land komt :*

Een Engelsman, een Nederlander, een Rus, een Duitser ?

13. *Een vastberaden man.*

ám-b-te-naar	smók-ke-laar	mis-hán-deld
am-mu-ní-tie	krá-nig	blúf-fe-rij
án-ker-plaats	bat-te-ríj	be-wáar-heid
náu-we-lik	ver-dúb-belt	on-ge-deerd

iets, dat hem boeide : iets, dat zijn aandacht trok.

men had reden te vermoeden : er was oorzaak om te denken.

kranig gedragen : flink handelen.

komt er niet op aan : is van minder belang.

met dat doel : met dat voornemen.

hij was hem voor : hij was te gauw voor hem.

tegen hem uitvaren : op hem schelden.

een sein geven : een teken geven.

ongedeerd : ongewond.

blufferij : grootpraterij.

1. *Wat is het onderscheid tussen :*

Een groot vriend, en Een grote vriend?

„ groot koning, „ „ grote koning?

„ goed jager, „ „ goede jager?

„ oud soldaat, „ „ oude soldaat?

2. *Men zegt :*

gedragen, gedroeg, gedragen.

Doc evenzo met :

vermoeden, zijn, onderzoeken, gaan, vliegen.

14. *Rood Zand Bakens.*

bóe-re-wo-ning	uít-trek-ken
ont-rúst	voor-bíj-gan-ger
on-nó-zel-heid	be-léefd-heid

his-tó-rie	on-wil-le-kéu-rig
ver-schíl-len-de	ver-gís-sing
viér-kan-te	grónd-be-zit-ter

in verband met : naar aanleiding van.

te kennen geven : zeggen, tonen.

kwam hierop neer : was als volgt.

verlof vragen : toestemming vragen.

een proces : een zaak voor 't hof.

met een kwaad oogmerk : met een boos doel.

in armocde storten : arm maken.

onwillekeurig : vanzelf.

1. *Iet nu goed op! Men zegt* :

horen, hoorde, gehoord, en

komen, kwam, gekomen, enz.

In deze les, echter, leest ge van :

vertoeven, verhalen, gedragen, vermoeden, onderzoeken,
verdubbelen, mishandelen, bewaarheden.

Vervocg nu ook die werkwoorden, maar pas op!

15. *Een zonderlinge jacht.*

zón-der-lin-ge	wél-haast	néer-vel-len
jácht-par-tij-tjes	plaats-te	óm-zwen-ken
ge-zél-schap	ver-wácht-te	be-kóm-mer-nis
snór-ke-rij	te-léur-ge-steld	ón-ge-grónd

'n zonderling soort : een vreemde soort.

op zijn wijze : op zijn manier.

onder schot krijgen : binnen het bereik van een ge-
weerschot.

snorkerij : groot praten.

welhaast : gauw.

van koers veranderen : een ander pad kiezen.

neervellen : neerschieten.

omzwenken : omdraaien.

ongegrond : zonder grond of reden.

1. *Men zegt* :

ver, verder, verst.

Doc hetzelfde met :

veel, moeilijk, nauw, lang, plat, vreemd, dicht, onschuldig licht, ongegrond, geestig.

2 *Vervoeg* :

hebben, helpen, schieten, zenden, drijven, vertrekken, liggen, wachten.

16. *Ongelukken op zee.*

ver ón-ge-luk-te

óp-le-ver-de

of-fj-cie-ren

ge-réd-den

ver-gis-te

na-bíj-heid

dée-rlik

on-drá-ge-lik

lós-hak-ken

schéeps-volk

ge-doem-de

vóort-ge-sleept

ecrongelukken : vergaan.

alsmede : tezamen met.

dée-rlik : zeer.

in 't ruim : de binnenste diepte (v. 'n schip).

loshakken : los kappen.

gedoemde : veroordeelde, verloren.

hij vergiste zich : hij had 'n verkeerde berekening of gedachte.

in de branding : in de golven dicht bij de kust.

schee-psvolk : matrozen.

1. *In het hoofdstuk staat er* :

zijns vaders woning.

Zeg dit op 'n andere manier.

Doe ook zo met :

mijns vaders huis, moeders kind, ooms plaats.

2 *Geef het tegenoverstelde op van :*

zuid. veel, hoog, hevig, volgend, klein, dood, lang, goed,
eer, minder, dicht bij, ongelukkig, ondragelijk, dapper.

17. *De landing der Settlers.*

koe-ránt	po-li-tiek	kén-nis-ma-king
út-ge-ge-ven	be-óor-deeld	e-mi-grán-ten
be-lét-te	mé de-wer-ker	dóel-ein-den
goe-ver-néur	te-léur-ge-steld	ij-zer-wa-ren
zánd-dui-nen	ách-ter-grond	pa-ra-dij-zen

onder brits bestuur : onder engelse regering.

lagen voor anker : waren geankerd.

emigranten : mensen, die een land verlaten, om in
een ander land te gaan wonen.

tot kantoren dienen : als kantoren gebruiken.

zaken te regelen : zaken recht te maken.

bosrijke hoogten : bergen of heuvels vol bossen.

de vrucht van : het gevolg van.

1. *Men zegt :*

„ben je ?” niet „bent je ?”

„heb je ?” niet „hebt je ?”

„kom je ?” niet „komt je ?”

Als er echter geen vraag is, zegt men :
je bent, je hebt, je komt.

Zet nu een vraagteken achter :

gaan, staan, slaan, willen en zullen, *in de 2de persoon*
enkelvoud van de tegenw. tijd.

18. Een „nauwe ontcoming”.

lúi-te-nant	ri-vier-wal-len	wág-gel-de
dó-de-lik	ver-plét-te-ren	te-gen-wóor-dig-heid
be-dró-gen	é-ven-tjes	ge-pérst
ont-vlúch-ten	héu-pen	bórst-been-de-ren
ge-knéus-de	ge-béukt	ge-dúwd

destijds : in die tijd.

passen : treden, yards.

bericht brengen : tijding brengen.

legde aan : met een geweer mikken.

in de verte : op een afstand.

aan de oevers : op de wal.

mijn geweer weigerde : het schot ging niet af.

tegenwoordigheid van geest : verstand, bedaardheid.

te wringen : te draaien.

1. *Kunt ge het volgende anders uitdrukken?*

Een grote troep olifanten. Aan de jacht deelnemen. Ik had mij bedrogen. Zij liepen mij achterna. Ik kon ze onmogelijk ontvluchten. Ik deed mijn best. Zij wilden mij verpletteren. Ik moest handelen. Ik was op 't punt het geweer weg te nemen. Ik viel ter aarde. Hoe het kwam, weet ik niet.

19. Een leeuwejacht.

a-von-tú-ren	lánds-lie-den
ver-bá-zen-de	óor-ver-do-vend
ón ge-oe-fend	hól-der-de-ból-der
kréu-pel-hout	om-sín-gel-den

met verbazende spoed : met zeer grote snelheid.

kreupelhout bos : laag geboomte.

hevig brullen : luid geschreeuw.

geoefende jagers : jagers, die veel ondervinding hebben opgedaan.

vruchteloos : nutteloos.

holderdebolder : onderst boven.

fier starend : trots kijkend.

1. *Maak korte zinnen, waarin de volgende voornaamwoorden gebruikt worden :*

Ik, mij, ons, u, hem, hun, haar, ze.

2. *Maak korte zinnen, waarin de volgende aanwijzende voornaamwoorden gebruikt worden :*

Deze, die, dit, dat, gene.

3. *Vervoeg :*

Doden, verdwijnen, neerschieten, blaffen.

20. *De luipaard en de buffel.*

ver-ge-lé-ken	ge-dúch-te	plót-se-ling
hy-é-na's	wég-ge-scheurd	blóed-ver-lies
óp-joe-gen	ón-voor-zích-ti-ge	be-zwéek

in 'n hockje gekeerd : vastgekeerd.

zijn tegenstander : zijn vijand.

geduchte vijand : machtige vijand.

om tijd te sparen : om tijd te winnen.

in aller ijf : zo gauw mogelijk.

1. *Schrijf zinnen met de volgende woorden en uitdrukkingen.*

vergeleken worden ; gevaarlijk ; kudden ; onverwachts ; op de grond werpen ; gelukkig ; keer op keer ; ter hulpe snellen ; bijtijds ; het gelukte hem ; op sterven liggen ; te laat.

2. *Schrijf op het tegenovergestelde van :*
 gevaarlijk ; gewoonlijk ; kwaad doen ; terstond ; naar
 voren ; tezamen ; linkerarm ; laatste ; haastig ; bijtijds ;
 onvoorzichtig ; hoog.

21. *Farewell en King enz.*

né-der-zet-ting	bloed-dór-stig	vúur-wa-pens
án-ker-plaats	be-schér-men	bónd-ge-no-ten
báan-bre-kers	ver-ré-zen	á-de-men

nederzetting : kolonie.

een tolk : een vertaler.

volgens King : zo als K. vertelt.

in de zin krijgen : lust krijgen.

bloeddorstig : buitengewoon wreed ; gauw om anderen
 te doden.

de helling : de schuinte.

op 't spel zijn : (ermee) gewaagd.

vrij te ademen : gerust te zijn.

1. *Schrijf op de bijwoorden in de eerste 5 paragrafen
 van deze les, en zeg waarom zij bijwoorden zijn.*

2. *Men zegt :*

ik bezoek	ik bezocht	ik heb bezocht.
wij bezoeken	wij bezochten	wij hebben bezocht.

Doe hetzelfde met :

vergeten ; willen ; zeilen ; lopen ; vestigen ; winnen ; be-
 loven ; beschermen ; verrijzen ; brengen , blijven ; gaan ;
 zitten.

22. *Tshaka, de Wrede.*

ón-ge-veer	ja-lóers	bie-zón-der
on-be-dúi-den-de	Fu-ro-pé-se	ge-ne-ráal

munt-te	re-gi-mén-ten	wérp-spies
áf ge-schaft	néer hou-wen	door-bó-ren
ón-o-ver-wín-ne-lik	in-ge-lijfd	ver-hón-ger-de

eraan wijden : eraan geven.

ingelijfd : gevoegd.

uitmunten : boven anderen uitsteken.

werkte aanstekelik : wekte navolging.

ten uitvoer brengen : te verwezenliken, te doen.

reþ en roer : beweging.

1. *Leg uit waarom er TT in de volgende wkw. staat* :
muntte, heetten, verwoestte, vluchtte.

2. *Noem de bijwoorden en bijvoeglike naamwoorden in de eerste 4 paragrafen van deze les, en zeg van elk waarom het een bijw. of bijv. nmw. is.*

3. *Hoe kunt ge het volgende anders zeggen?*
ongeveer ; een onbeduidende stam ; een buitengewoon mens.

23. Naar Kuruman met Moffat.

wáar-dig-ste	oot-móe-dig	krúim-kens
ver-stán-dig-ste	be-kóm-merd	hón-de-kens
ón-af-ge-bro-ken	twée-ën-twin-tig	ge-éin-digd
een vóu-dig	ver-tóef-de	god-vré-zen-de

waardigste : beste.

edele gade : goede vrouw.

onafgebroken : zonder op te houden.

goed over weg komen : goed klaar komen.

een gewisse dood : een zekere dood.

in zijn schik met : opgenomen met.

1. *Wat kunt ge zeggen in plaats van* :
verstandigste : arbeiden ; aanleggen (van een dorp) ;

hij wijdde zijn leven aan; heel wat; allesbehalve; aangenaam; hij vestigde zich; bekommerd; de wilden; hij vertoefde er; hij stelde voor; een dienst leiden; toespraak?

2 *Wat is het tegengestelde van :*

ootmoedig; edel; meer; heidenen; voorloper; dun; bewoond; woest; wilden; rijke; hartelik; dienstbode; bedaard; hard!

24. *De Mantati's enz.*

be-róe-ring	ge-stúit	gún-ste-ling
óor-sprong	ál-ge-he-le	ver-zúimd
út-ge-roeid	óp-da-gen	mi-li-tái-re
ver-níe-ti-ging	ver-jóe-gen	per-sóon-lik

in beroering brengen : onrustig maken.

komen opdagen : te voorschijn komen.

oorsprong : bron.

voor de deur staan : te wachten op (iemand).

in hun woeste vaart gestuit : in hun onstuimige tocht gedwarsboomd (gestopt).

de ijzeren vuist : de harde hand; de wrede regering.

1. *Schrijf op het onderwerp, gezegde en voorwerp in de zinnen van paragraaf 10 in bovenstaande les.*

2. *Vertel eens wat ge weet van Moselckatse.*

3. *Wat doet :*

Een rivier; een golf; een zendeling; een soldaat; een leger; een vervolger; een boer?

(*Voorbeeld* : Een rivier stroomt door een land).

25. *Een Pitso te Kuruman.*

be-dréig-den	láatst-ge-noem-de	ver-schij-nen
ge-kréun	om-héin-de	laf-hár-tig
óp-ge-won-den	zé-gen-wens	vá-ge-bon-den

bedreigden : wilden aanvallen.

gekreun : gesteun.

een omheinde plaats : een ingesloten plek ; een plek met een heining er om.

omvang : omtrek.

hij beval stilte : hij gebod (ze) stil te zijn.

als één man : tezamen, eendrachtelijk.

1. *Wat is het onderscheid tussen de volgende ww.en ?*
 onderhóuden en ónderhouden
 overzíen en óverzien
 voorzéggen en vóorzeggen
 ondergáan en óndergaan
 voorkómen en vóorkomen.

2. *Maak korte zinnen, waarin bovenstaande werkwoorden (één in elke zin) gebruikt worden.*

3. *Wat is de regel omtrent de vorming van 't verleden deelwoord van gemelde werkwoorden ?*

26. „Leeuw Stories” (I).

be-schóu-wen	ón-ge-la-den	ge-slá-gen
húl-pe-loos	be-tráp-te	áan-ge-jaagd
wóe-den-de	ont-kó-ming	ge-wél-di-ge

in de regel : gewoonlik.

legde aan : mikte (om te schieten).

zijn natuurlijke vijand : zijn geboren vijand.

ongeladen : ledig ; zonder kruit en lood.

betrapte : zag mij (tegen mijn zin).

de wijk nemen : uit de weg gaan.

ruiter en ros : rijder en paard.

1. Schrijf zinnen met de volgende uitdrukkingen:
In de regel; kalm en bedaard; kwaad doen; de wijk nemen; hongerig, honger; op jacht; klaar maken; op 't oogenblik; hulpeloos; zodra; geweer laden.

2. *Maak 'n paar zinnen, waarin de woorden DEZE en GENE voorkomen.*

3. *Schrijf de volgende woorden op met het tegengestelde van elk er achter:*

kalm; gewoonlik; verder; gelukkigste; dapperste; alleen; plotseling; afklommen; achteruit; stil staen.

27. „Lecur Stories” (II).

búur-man	ge-mák-ke-li-ker	weer-stáan
ge-sté-gen	be-wé-gen	ge-sló-ten
o-ver-hán-digd	úit-wer-king	spár-te-ling
sláclit-of-fer	ver-schéu-ren	vol-tóoid

liep het slechter af: ging het erger.

leuter: enkel.

in de hitte des daags: tegen de middag.

weerstand: verdragen.

overhandigd: gegeven.

uiterst: zeer.

beweren: verklaren.

verloor zijn geduld: werd ongeduldig.

inspanning van: gebruik van.

ontbloot: opengelegd.

uitgeput: machteloos

ingespannen: gebruikt, aangewend.

blies de laatste adem uit: stierf.

iemand te ontwijken: van iemand weg te komen.

smullen: lekker eten.

1. *Men zegt*: „de man vertelt een verhaal” — *en* „een verhaal wordt door de man verteld.”

Doe nu even zo met de volgende zinnen:

De jager schiet een leeuw. De leeuw valt de man aan.
Jan leest een boek. De meid geeft ons brood. Het
paard trekt de kar. De boer ploegt het land. Piet
eet een peer.

28. „*Leeuw Stories*” (III).

ge-wík-keld.	ón-ge-deerd	vét-te-ri-ge
stíl-le-tjes	schá-pe-vel	slín-ge-ren
be-sméerd	nút-ti-gen	be-wús-te-loos
chlo-ro-fórm	o-pe-rá-tie	vúur-steen-ge-wээр

verdient vermelding: behoort genoemd te worden.

nuttigen: gebruiken.

strekke: diende.

gewikkeld: gewoeld, gehuld.

baanden: maakten.

ongedeerd: zonder een wond.

bewusteloos: buiten (mijn) verstand.

ontslagen te raken: vrij te komen.

gericht: gevestigd.

bezweek: stierf.

1. *Ontleed* (analyse) de zinnen in de eerste paragraaf van deze les.

2. *Wat doet*:

Een baas; een zendeling; een vijand; een aanvaller;
een hond; chloroform; een roofdier?

Wat is:

De „Groote Karoo”; een karos; buit; een muil; een
schapevel; een leesboek; een kraal?

29. *Sir Harry Smith.*

her-ín-ne-ren	ont-bíjt	dik-té-ren
goe-ver-néur	zé-ven-tig	at-tén-ties
on-drá-ge-lik	óp-ge-hou-den	óor-logs-nieuws
be-stíj-gen	lé-ve-ren	áf-ge-legd

verdiende zijn sporen : werd beroemd.

dikteren : voorlezen.

knapte mij op : deed mij goed.

attenties bewijzen : diensten doen.

omhalen : bewegen (om iets te doen).

geput had : verkregen had.

tot overmaat van ramp : om de zaak erger te maken.

vluhtenden : de mensen, die op vlucht zijn.

voorrecht : gunst, genot.

afgelegd : gedaan.

1. *Voeg er telkens een gepast werkwoord achter :*

tee wordt	't ontbijt wordt
een reis wordt	een bad wordt.
brieven	een besluit wordt
een slag.	een paard

2. *Ontleed (analyse) de zinnen in paragraaf I van deze les.*

30. *Twee predikanten op reis, enz.*

pre-di-kán-ten	be-sprén-ging	ka-te-chi-sá-tie
ver-háal-tjes	ka-pi-téins	be-láng-stel-ling
dóop-brief-jes	dó-mi-nee	bóei-end
óp-ge-sta-peld	schérp-schut-ters	mét-se-laars
stéen-bak-kers	léer-looi-ers	hér-ber-gen
slág-vel-den	lek-ker-níj	zól-de-ring
ge-bín-ten	zín-de-lik	on-cler-wór-pen

besprenging : besprenkeling, bevochtiging.

boeiend : pakkend, interessant.

gebrekkig : zwak, krom.

vlugheid : gauwheid.

begreep : verstond.

statuur : lichaamsbouw.

katechisatie : onderwijs in de godsdienst.

opgestapeld : gebouwd.

scherpschutters : goede schutters.

leerlooier : bereider van huiden tot leder.

1. *Zeg in andere woorden :*

Een verslag geven. Hij reikte ons de hand. De reis gaat per ossewagen. Een helder oordeel. De vrouwen zijn alle kleermakers. Herbergen zijn nergens te vinden. Weinig aftrek vinden. Een afkeer van sterke drank hebben. Innige godsvrucht. Zindelik en net. Stijlen en gebinten.

31. 'n Onverschrokken jager (I).

ón-ver-schrók-ken	jácht-tocht	dóor-ge-zaagd
a-von tú-ren	ge-kwétst	néus-hoorn
ver-een vóu-digd	twée-loops-ge-weer	re-nós-ter
háak-doorn-bos-jes	sjam-bók	ge-hán-deld

treffende avonturen : belangrijke voorvallen.

gekwetst : geraakt, getroffen.

duwde hij mij : drukte hij mij.

in 't zicht : in 't oog.

ik sloeg geen acht : ik nam geen notitie.

pijlde hij : kwam hij recht uit.

1. *Maak zinnen met :*

In een boek : op een jachttocht ; een afspraak maken .

het recht hebben; een pak slaag; in orde; acht slaan op;
op de vlucht; op 't toneel.

2. *Schrijf het verkleinwoord van elk der volgende woorden:*

boek; partij; mond; verhaal; man; avontuur; vriend;
pak; geweer; koe; paard; beest; voet; horen; neus;
stoel; appel; kamer.

32. 'n Onverschrokken jager (II).

on-áan-ge-na-me	glíb-be-rig	nèer-vol-len
vúur steen-ge-weer	ge-smóord	tsét-se-vlie-gen
túi-mel-de	néer-ge-trapt	be-zórg-de

Het ging moeilijk: het was moeilijk.

glibberig: glad.

inspannen: gebruiken.

het hazepad kiezen: op de vlucht gaan.

neervellen: neerslaan.

een wedloop: een „race“.

ten slotte: eindelijk.

op te vangen: in te halen.

tsetse-vliegen: vliegen, die paarden en beesten dood steken.

1. *Vervoeg.*

Verliezen; trachten; redden; vallen; stoten; vastzitten; grijpen; houden; richten; verdwijnen; schieten; zien; wachten; springen; winnen; staan; aanvallen; gaan; blijven; jagen; helpen; trappen; kiezen; nemen; omdraaien.

2. *Noem de voornaamste regels voor het gebruik van HEBBEN en ZIJN als hulpwerkwoorden.*

HOLLANDS-ENGELS WOORDELIJST.

(Slechts de moeilijkste woorden).

A

aandacht — *attention*.
aandoen — *touch*.
aandoenlik — *pathetic*.
aanduiden — *to point out*.
aangenaam — *pleasant*.
aangezicht — *face*.
aankomst — *arrival*.
aantekenen — *to make notes*.
aanvallen — *to attack*.
aanwijzen — *to point out*.
aanstekelik — *contagious*.
achtergrond — *background*.
achtervolgen — *to follow, pursue*.
ademen — *to breathe*.
afdeling — *division*.
afloop — *result*.
afgesproken — *agreed*.
afgestamd — *descended*.
afgrond — *precipice*.
afleggen (afstand) — *to travel, go*.
afschaffen — *to abolish*.
afschrikken — *to terrify*.
afschuwelik — *nasty, bad*.
afstammeling — *descendant*.
afstammen — *to descend*.
afstand — *distance*.
afstemmen — *to vote against*.
aftuimelen — *to fall down*.
akelig — *miserable, sad*.
allerlei — *all kinds of (things)*.
alleszins — *in every respect*.
ambtenuar — *official*.
ankerplaats — *anchorage*.

annexatie — *annexation*.
armoede — *poverty*.
avontuur — *adventure*.

B

baanbreker — *pioneer*.
bagatel — *a mere trifle*.
bakenzaak — *the question about the beacon*.
barbaar — *barbarian*.
beangst — *terrified*.
beantwoorden — *to reply, answer*.
bedaard — *calm*.
bedekking — *covering*.
bedekt — *covered, hidden*.
bediende — *servant*.
bedoeling — *object, aim*.
bedreigen — *to threaten*.
bedriegen — *to deceive*.
beduiden — *to explain, mean*.
begraven — *to bury*.
begrijpen — *to understand*.
behalve — *except, but*.
behoren — *belong to, ought*.
bekende — *known, well-known*.
beklimmen — *to climb, mount*.
bekommernis — *trouble*.
bekrachtigen — *to sanction*.
bekruipen — *to surprise*.
bekwaam — *able, accomplished*.
beladen — *laden*.
belang(stellen) — *to interest*.
belangrijk — *interesting*.
beleeftheid — *courtesy*.

beloven — *to promise*.
 bemanning — *crew*.
 bemind — *beloved*.
 benevens — *besides*.
 benoorden — *to the north of*.
 beoordeelen — *to judge*.
 beperkt — *confin'd*.
 bereid — *prepared*.
 bereiken — *to reach*.
 bericht — *meant for, qualified*.
 bericht — *tidings, account*.
 beroemd — *famous*.
 beroering — *stir, commotion*.
 beroven — *to rob, take away*.
 beschaafd — *civilized*.
 beschadigen — *to injure*.
 beschaving — *civilization*.
 beschrijven — *to describe*.
 beschut — *sheltered*.
 besluiten — *to decide*.
 besprenging — *sprinkling*.
 bestaan — *existence, exist*.
 bestaande (uit) — *consisting of, made from*.
 bestuur — *executive, rule*.
 betonen — *to show*.
 betoveren — *to bewitch*.
 betrappen — *to surprise*.
 bevechten — *to oppose*.
 bevel(helber) — *commander*.
 bevelvoerder — *commander*.
 bewaard — *kept, preserved*.
 beweging (uit eigen) *of own accord*.
 bewogen — *moved*.
 bewondering — *admiration*.
 bewoner — *inhabitant*.
 bewoonbaar — *inhabitable*.
 bewust (zich) — *conscious of*.
 bewusteloos — *unconscious*.
 bezeren — *to hurt*.
 bezigen — *to use*.
 bezoeken — *to visit*.
 bezorgen — *to look after, deliver*.
 bezwaarlik — *with difficulty*.
 bezwijken — *to succumb, die*.
 bijgeloof — *superstition*.
 bijgelovig — *superstitious*.

bijvoorbeeld — *for example*.
 binnensmonds — *to himself*.
 bladzijde — *page*.
 blaffen — *to bark*.
 blank — *white*.
 blijken — *to appear*.
 bloeddorstig — *bloodthirsty*.
 bloedverlies — *loss of blood*.
 bluffen — *to boast*.
 boeiend — *interesting*.
 bogen — *to boast of*.
 bondgenoot — *ally*.
 boomstam — *tree-trunk*.
 borg — *surety, hostage*.
 borstbeenderen — *breast-bones*.
 bovenstaande — *above-said*.
 brandend — *burning*.
 branding — *breakers*.
 brullen — *to roar*.
 buitengewoon — *extraordinary*.

D

dagboek — *journal*.
 dagen (uit) — *to challenge*.
 dankbaarheid — *thankfulness*.
 dankoffer — *thankoffering*.
 deelnemend — *taking part in*.
 deerlik — *greatly, pitiful*.
 delven — *to dig*.
 denkbeeld — *idea*.
 destijds — *at that time*.
 diefstal — *theft*.
 dienstbode — *servant*.
 dier (dierbaar) — *precious*.
 dikteren — *to dictate*.
 directeur — *director*.
 dodelik — *deadly, fatally*.
 doeleinden — *objects*.
 doodgerust — *quite at ease*.
 doodgetrapt — *trodden to death*.
 doodtrappen — *to tread to death*.
 doorboren — *to pierce*.
 doorgezaagd — *to saw through*.
 doorhakken — *to hew through*.
 doornbos — *thorn-bush*.
 doorzicht — *insight*.

dreunend — *resounding*.
 drukkend — *oppressive*.
 drukpers — *printing-press*.
 druppen — *to trop, drip*.
 dubbelloop (geweer) — *double-barrelled gun*.
 duimbreed — *an inch (broad)*.
 dwalen — *to wander*.

E

echtgenoot — *husband*.
 eensklaps — *suddenly*.
 eenvoudig(heid) — *simple, simplicity*.
 eenzaam — *lonely*.
 eerbied — *respect*.
 eerwaardig — *worthy of respect*.
 eerzucht — *ambition*.
 eisen — *to demand*.
 ellendeling — *scoundrel*.
 emmer — *bucket*.
 enigszins — *somewhat*.
 erkennen — *to acknowledge*.

F

familie — *family*.
 feestmaal — *feast*.
 feit — *fact*.
 figuurlik — *figuratively*.
 fluisteren — *to whisper*.

G

gapen — *to yawn*.
 gast — *guest*.
 geankerd — *anchored*.
 gebeukt — *thumped*.
 gebeuren — *to happen*.
 gebeurtenis — *event*.
 gebinten — *beams and joints*.
 gedeeltelik — *partly*.
 gedoemd — *doomed*.
 gedrukt — *printed*.
 geducht — *severe*.
 gedurende — *during*.
 gedwongen — *forced*.

geelachtig — *yellowish*.
 geestdrift — *enthusiasm*.
 geestig — *witty*.
 geeuwen — *to yawn*.
 gegriefd — *grieved*.
 gehecht — *attached*.
 geheiligd — *sanctified*.
 gehesen — *hoisted up*.
 gehoorzamen — *to obey*.
 gekneusd — *bruised*.
 gekreun — *groaning*.
 gekust — *kissed*.
 gekwetst — *wounded*.
 geleerd — *learned*.
 gelegenheid — *opportunity*.
 geliefd — *beloved*.
 geloven — *to believe*.
 geluid — *sound*.
 gemakkelijk — *easy*.
 gemeenschap — *society, intercourse*.
 gemeente — *congregation*.
 genadige — *gracious*.
 geoefend — *trained*.
 geoogst — *harvested, gained*.
 geput — *to take or get from*.
 geraamte — *skeleton*.
 geregend — *ruined*.
 gereinigd — *purified*.
 gericht — *aimed at, pointed to*.
 gering — *little, small*.
 geroerd — *moved*.
 geroosterd — *roasted*.
 geschenk — *gift*.
 geschuurd — *rubbed, scoured*.
 geschiedenis — *history, account*.
 geschiedschrijver — *historian*.
 geschikt — *fitted for, suitable*.
 geschilderd — *painted, described*.
 geslacht — *race*.
 geslingerd — *tossed*.
 gesloten — *shut, closed*.
 gesmoord — *smothered*.
 gespaard — *spared*.
 gespoeld — *washed (up)*.
 gestreeld — *caressed, flattered*.
 gestrooid — *scattered*.
 gestuit — *stopped, thwarted*.

getrouw — *true*.
 getroffen — *struck*.
 gevaar(lik) — *dangerous*.
 gevecht — *fight*.
 gevestigd — *established*.
 gevoed — *fed, nourished*.
 gewapend — *armed*.
 geweer — *gun*.
 geweldig — *intense, hard*.
 gewiegd — *cradled*.
 gewikkeld — *involved*.
 gewisse — *certain*.
 gewond — *wounded*.
 gezadeld — *saddled*.
 gezangboek — *hymnbook*.
 gezelschap — *society*.
 gillen (uit) — *to cry out*.
 glibberig — *slippery*.
 gloeiend — *glowing*.
 godvrezend — *godfearing*.
 golf — *wave*.
 grensboer — *frontier-farmer*.
 groentetuin — *vegetable-garden*.
 grondbezitter — *owner of the soil*.
 grootprater — *boaster*.
 gunsteling — *favourite*.
 gunstig — *favourable*.
 gulzig — *greedy*.

H

haakdoornbosje — *a little thorn-tree (minosa)*.
 hagedis — *lizard*.
 handelstation — *tradingstation*.
 hartewens — *heart's desire*.
 hazepad (kiezen) — *to take to flight*.
 hechtend — *binding*.
 heersen — *to govern*.
 heiden — *heathen*.
 heilige — *holy*.
 heksewerk — *witchery*.
 heldin — *heroine*.
 herberg — *inn*.
 herinnering — *memory*.
 heuveltje — *little hill*.
 hevlg — *serious, severe*.

hiel — *heel*.
 holderdebolder — *head over heels*.
 hondeken — *little dog*.
 honen — *to mock*.
 hoorntje — *little horn*.
 huidige — *present*.
 huisgezin — *family*.
 huppelen — *to hop*.

I

ijdelheid — *vanity*.
 ijzerwaren — *iron ware*.
 inboorlingen — *aborigines*.
 ingelijfd — *incorporated*.
 inhoud — *contents*.
 inschrijven — *to sign*.
 inspanning — *exertion*.
 instemmen — *to agree*.
 integendeel — *on the contrary*.
 intussen — *meanwhile*.
 invloed — *influence*.
 inwendig — *internal*.

J

jachtpartij — *hunting-party*.
 jaloers — *jealous*.
 jeugd — *youth*.
 journaal — *diary*.
 juichen — *to rejoice*.
 juweel — *jewel*.

K

kameraad — *companion*.
 kalmpjes — *calmly, quietly*.
 kanonkogel — *cannon-ball*.
 kantoor — *office*.
 kapitein — *captain*.
 ketting — *chain*.
 kinderachtig — *childish*.
 klipscheur — *cleft of rock*.
 kluchtig — *funny*.
 kluchtspel — *farce*.
 knallen — *to resound*.
 knijpen — *to pinch*.

knipmes — *clasp-knife*.
 komeet — *comet*.
 kranig — *very good*.
 kreet — *cry*.
 kreupelhout — *underwood, brush-wood*.
 krijgslieden — *soldiers*.
 kronkelen — *to wind*.
 kruimken — *crumblet*.
 kuieren (Afr.) — *to visit*.
 kwaadaardig — *angry*.
 kwetsen — *to wound*.

L

lafaard — *coward*.
 lafhartig — *cowardly*.
 landbouwer — *agriculturist*.
 landgenoot — *countryman*.
 langzaam — *slowly*.
 lastig — *troublesome*.
 lawaai — *noise*.
 leerling — *scholar*.
 leerlooier — *tanner*.
 leeslust — *love of reading*.
 leesstof — *reading-matter*.
 lekkernij — *sweetmeats*.
 letterlik — *literally*.
 leveren (slag) — *to give (battle), to deliver*.
 lichte-laaie — *in a blaze, full blaze*.
 lidmaat — *member*.
 lijnrecht — *in a straight (line)*.
 loshakken — *to cut or hew loose*.
 luiëren — *to idle, dawdle about*.
 luisteren — *to listen*.

M

makker — *companion*.
 massa — *mass, lot*.
 marteling — *torture*.
 matroos — *sailor*.
 medejager — *fellow-hunter*.
 medewerker — *fellow-worker*.
 meestal — *mostly*.
 melodie — *melody*.

merkwaardig — *remarkable*.
 metselaar — *mason*.
 middelpunt — *centre*.
 miereeters — *ant-eaters*.
 mikken — *to aim*.
 moeilijk — *troublesome*.
 moeite — *trouble*.
 moeras — *marsh*.
 munten (uit) — *to excel*.

N

nabijheid — *neighbourhood*.
 naderen — *to approach*.
 nageslacht — *posterity*.
 naturel — *native*.
 nederzetting — *colony*.
 neerhouwen — *to cut down*.
 neervellen — *to strike down*.
 neushoorn — *rhinoceros*.
 niertje — *kidney*.
 nieuwsblad — *newspaper*.
 nieuwsgierig — *inquisitive*.
 nodig(en) — *to invite, to be in want of*.
 notitie — *notice*.
 nuttig(en) — *useful; to enjoy*.

O

oefening — *exercise*.
 offeren (zich) — *to sacrifice*.
 omdraaien — *to turn round*.
 omhalen — *to persuade*.
 omheind — *enclosed*.
 omkomen — *to die*.
 omkranst — *encircled*.
 omringen — *to enclose*.
 omsingelen — *to surround*.
 omsreken — *surroundings*.
 omvang — *circumference*.
 omzwenken — *to turn round*.
 onafgebroken — *unceasingly*.
 onbeduidend — *unimportant*.
 onbekend — *unknown*.
 ondankbaar — *thankless*.
 ondergang — *downfall*.

ondernemen — *to undertake.*
 onderneming — *undertaking.*
 ondervinding — *experience.*
 onderwijzer — *teacher.*
 onderzoeken — *to investigate.*
 ondragelijk — *unbearable.*
 ongedeed — *unhurt.*
 ongehinderd — *unhindered, unmolested.*
 ongeduldig — *impatient.*
 ongeladen — *unloaded.*
 ongeluk — *misfortune.*
 ongeoeffend — *untrained.*
 ongeveer — *about.*
 onnozelheid — *stupidity.*
 onoverwinnelijk — *invincible, unquerable.*

onpartijdig — *impartial.*
 onschuldig — *innocent.*
 ontbijt — *breakfast.*
 ontbloot — *uncovered, deprived of.*
 ontdekker — *discoverer.*
 onthutsen — *to perplex.*
 ontkennen — *to deny.*
 ontkoming — *escape.*
 ontmoeten — *to meet.*
 ontmoeting — *meeting.*
 ontnemen — *to deprive of.*
 ontslagen — *released, set at liberty.*
 ontwijken — *to go out of the way.*
 onvergetelijk — *not to be forgotten.*
 onvermoeid — *untiring.*
 onverschillig — *indifferent.*
 onverschrokken — *fearless.*
 onverwachts — *unexpectedly.*
 onvoorzichtig — *careless.*
 onwetend — *ignorant.*
 onwillekeurig — *involuntarily.*
 oogmerk — *object.*
 oordeel — *judgment, opinion.*
 oorlogsnieuws — *war-news.*
 oorsprong — *origin.*
 oorverdovend — *deafening.*
 ootmoedig — *humble.*
 opdagen — *to appear.*
 opgehouden — *kept waiting.*
 opgestapeld — *piled up.*

opgewekt — *lively.*
 opgewonden — *excited.*
 opleverend — *yielding, supplying.*
 opmerkelijk — *noticeable.*
 oprichten — *to establish.*
 opschrift — *heading.*
 opsporen — *to trace.*
 opstaan — *to arise.*
 opwekking — *arousing, encouragement.*
 opzet — *(on) purpose.*
 overhalen — *to persuade.*
 overhandigen — *to hand over.*
 overtuigd — *convinced.*
 ouderhuis — *(parental) home.*

P

paai-boelie — *bogey-man.*
 paardersuiter — *horsemen.*
 paradijs — *paradise.*
 passagiers — *passengers.*
 passen (op) — *to take care (of).*
 pijnigen — *to torture.*
 plechtigheid — *ceremony.*
 pleiten — *to plead.*
 pletter (te p-slaan) — *to crush.*
 plotseling — *suddenly.*
 pochen — *to boast.*
 politiek — *politics.*
 portret — *portrait.*
 predikant — *clergyman.*
 prettig — *jolly.*
 prevelen — *to mutter.*
 prijzenswaardig — *admirable.*
 proberen — *to try.*
 proces — *law-suit.*
 profeet — *prophet.*
 profetie — *prophetic.*
 proklamatie — *proclamation.*

R

razend — *raving, mad.*
 regelen — *to regulate.*
 regelmatig — *orderly.*
 regenmaker — *rain-maker.*

regering — *government*.
 reisgenoot — *fellow-traveller*.
 reizen — *to travel*.
 reiziger — *traveller*.
 rennen — *to run*.
 richting — *direction*.
 rijtuig — *vehicle*.
 rijkgekleurd — *richly-coloured*.
 rivierwal — *river-bank*.
 roofdier — *beast of prey*.
 rotsblok — *rock*.
 roven — *to rob*.
 ruilen — *to barter*.
 ruim — *spacious, large*.
 ruw — *rough*.

S

schakel — *link*.
 schateren — *to laugh loud*.
 schandelijk — *shamefully*.
 schedel — *skull*.
 scheepsvolk — *crew*.
 schelen — *to matter*.
 schemeren — *to give a dim light*.
 schepsel — *creature*.
 schijnbaar — *apparently*.
 schipbreuk — *shipwreck*.
 schipbreukeling — *a shipwrecked (person)*.
 schommelen — *to swing*.
 schoonheid — *beauty*.
 schoonmoeder — *mother-in-law*.
 schrikken — *to be terrified*.
 schuilen — *to hide*.
 schuilplaats — *shelter, hiding-place*.
 schuiven — *to move*.
 schuldig — *guilty*.
 schutter — *(shooter), shot*.
 slachting — *massacre*.
 slachtoffer — *victim*.
 slagtang — *tusk*.
 slagveld — *battlefield*.
 slingeren — *to fling*.
 smeken — *to beg*.
 smokkelaar — *smuggler*.
 smullen — *to eat*.

snateren — *to chatter*.
 snorkerij — *boasting*.
 soldaat — *soldier*.
 sparteling — *fluttering*.
 spoedig — *soon*.
 spoorloos — *without a mark*.
 springbok — *buck*.
 spulletje — *fun*.
 staren — *to stare*.
 statig — *stately*.
 steenbakker — *brickmaker*.
 steunen — *to groan*.
 stijlen — *posts*.
 stilletjes — *silently, quietly*.
 straatjongen — *streetboy, city Arab*.

T

taai — *tough*.
 tegelijkertijd — *at same time*.
 tegengesteld — *opposite*.
 tegenkomen — *to meet*.
 tegenovergestelde — *opposite*.
 tegenstander — *opponent*.
 tegenwoordig — *present*.
 tegenwoordigheid — *presence*.
 teleurstelling — *disappointment*.
 telkenmale — *frequently*.
 telkens — *often*.
 tergen — *to tease*.
 tergeest — *a tracer*.
 terugstormen — *to rush back*.
 tijding — *tidings*.
 tocht — *journey, trek*.
 toelaten — *to allow*.
 toenemend — *increasing*.
 toepassen — *to apply to*.
 toestaan — *to allow*.
 toestand — *state*.
 toeval — *accident*.
 toneel — *scene*.
 toppunt — *climax*.
 toverdokter — *witch-doctor*.
 trachten — *to attempt*.
 treffend — *striking*.
 tuimelen — *to tumble*.
 tweebeinig — *two-legged*.

V

vaartuig — *vessel*.
 vaderland — *fatherland*.
 vaderlandsliefde — *patriotism*.
 vakantie — *holidays*.
 vagebond — *vagabond*.
 vastberaden — *determined*.
 vastmaken — *to fasten*.
 veiligheid — *safety*.
 vellen (neer) — *to strike down*.
 veracht — *despised*.
 veranderen — *to change*.
 verband — *connection*.
 verbaasd — *astonished*.
 verbazend — *surprising*.
 verbeelden — *to imagine*.
 verbergen — *to conceal*.
 verbuigen — *to decline*.
 verdelen — *to divide*.
 verdienen — *to earn*.
 verdrinken — *to drown*.
 verdubbelen — *to double*.
 verdwijnen — *to disappear*.
 vereenvoudigd — *simplified*.
 vereren — *to honour*.
 vergaan — *to perish*.
 vergadering — *meeting*.
 vergeleken — *compared*.
 vergeten — *to forget*.
 vergissing — *mistake*.
 verheerlijkt — *glorified*.
 verklaren — *to declare*.
 verkleefd — *attached*.
 verkopen — *to sell*.
 verlegen — *perplexed*.
 verplichting — *duty, enlightenment*.
 verloop — *course*.
 verloren — *lost*.
 verlossen — *to save*.
 vermaken — *to amuse*.
 vermoeden — *to suppose*.
 vermoeiend — *tiring*.
 vermoorden — *to murder*.
 vernietiging — *destruction*.
 verongelukken — *to be destroyed*.
 verpletteren — *to crush*.

verplicht — *obliged*.
 verraad — *treason*.
 verrassen — *to surprise*.
 verrichten — *to execute*.
 verrijzen — *to arise*.
 verroeren — *to move*.
 verrukking — *exaltation, great joy*.
 verschaffen — *to supply*.
 verscheidene — *several*.
 verscheuren — *to tear to pieces*.
 verschijnen — *to appear*.
 verschillend — *different*.
 verschrikken — *to terrify*.
 verschrikkelijk — *terrible*.
 verslag — *account*.
 verspreiden — *to scatter about*.
 verstaan — *to understand*.
 verstandig — *sensible*.
 versterken — *to strengthen*.
 vertalen — *to translate*.
 vertoeven — *to stay, stop*.
 vertrappen — *to tread (to death)*.
 vertrekken — *to depart*.
 vervoeegen — *to conjugate*.
 vervolgen — *to persecute*.
 verwachting — *expectation*.
 verwelkomen — *to welcome*.
 verwoesten — *to destroy*.
 verzamelen — *to gather*.
 verzetten — *to oppose*.
 verzorgen — *to take care of*.
 verzuimd — *neglected*.
 vestigen — *to fix, settle*.
 vloot — *fleet*.
 vlucht — *flight*.
 vluchtenden — *the fugitives*.
 vluheid — *quickness*.
 voegen — *to join, adjust*.
 voldaan — *satisfied*.
 volgen — *to follow*.
 volgeling — *follower*.
 voorbeeld — *example*.
 voorbijganger — *passer-by*.
 voordelig — *profitable*.
 voorgewende — *pretended*.
 voorloper — *pioneer*.
 voornaam — *important*.

voorrecht — *advantage*.
 voorspellen — *to prophecy*.
 voorspoed — *prosperity*.
 voorstel — *proposal*.
 voorstellen (zich) — *to imagine*.
 voorthollen — *to run on*.
 voortslepen — *to drag on*.
 voortsnelen — *to hurry on*.
 voortspruiten — *to arise from*.
 voortrekker — *pioneer*.
 voortvloeiën — *to issue from*.
 voorzichtig — *careful*.
 vracht — *load*.
 vreselik — *terrible*.
 vriendelik — *friendly*.
 vruchtbaar — *fruitful*.
 vruchteloos — *fruitless*.
 vuurwapens — *firearms*.

W

waardig — *worthy*.
 waarnemen — *to observe*.
 waarschijnlijk — *probably*.
 waggelen — *to stumble*.
 wakker — *wide awake*.
 wanhoop — *despair*.
 wederom — *again*.
 wedloop — *race*.
 weduwe — *widow*.
 weelde — *luxury*.
 weerklink — *echo*.
 weerstaan — *to oppose*.
 weggestuurd — *sent away*.

weigeren — *to miss fire*.
 weinigen — *few*.
 welgezind — *well-disposed*.
 werkelijkheid — *reality*.
 wetenschap — *knowledge*.
 wettig — *lawful(ly)*.
 wippen — *jump about*.
 woede — *wrath*.
 woelen — *to move about*.
 woestijn — *desert*.
 woonachtig — *inhabiting*.
 wordekeus — *choice of words*.
 woordverklaring — *explanation of words*.
 wonderlik — *wonderful*.
 woonplaats — *dwelling-place*.
 worsteling — *struggle*.
 woudvorst — *king of the forest*.
 wrak — *wreck*.
 wreed — *cruel*.

Z

zaudduinen — *sand-dunes*.
 zegenwens — *blessing*.
 zeldzaam — *rare, seldom*.
 zendeling — *missionary*.
 zodanig — *such*.
 zogenaamd — *so-called*.
 zonderling — *strange*.
 zoldering — *ceiling*.
 zonnigheid — *sunnyness*.
 zwaaien — *to swing*.
 zwoegen — *to work hard, toil*.

